

MỘT SỐ SUY NGHĨ VỀ PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG KIẾN THỨC QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC CHO CÁN BỘ CHÍNH QUYỀN CẤP XÃ VÙNG NGƯỜI CHĂM SINH SỐNG

*Trương Tiến Hưng**

Để nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của chính quyền cấp xã nói chung, của cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống nói riêng nhằm đáp ứng những yêu cầu đặt ra trong điều kiện mới, công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống mà cụ thể là đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước cần phải có quy hoạch - kế hoạch theo từng giai đoạn cho phù hợp; kết hợp một cách hài hoà giữa hoạt động đào tạo và hoạt động bồi dưỡng, đồng thời phải tiếp tục hoàn thiện môi trường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ.

Hoạt động đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống cần có qui hoạch - kế hoạch cụ thể, nhất là đào tạo, bồi dưỡng cho số cán bộ trẻ, cán bộ kế cận, đảm bảo đào tạo, bồi dưỡng hợp lý tỷ lệ cán bộ là người Chăm ở vùng có người Chăm sinh sống.

Qui hoạch, kế hoạch trong hoạt động đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước giúp cho việc định hướng hoạt động đào tạo, bồi dưỡng cán bộ phù hợp với điều kiện hoàn cảnh cụ thể, phù hợp với nhu cầu cán bộ vùng người Chăm sinh sống. Qua qui hoạch - kế hoạch giúp cho hoạt động đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đạt được yêu cầu về chất lượng đào tạo, đảm bảo phù hợp về số lượng cán bộ, nhất là cán bộ trẻ, có năng lực là người dân tộc Chăm. Mục tiêu hướng tới là hoạt động đào tạo, bồi dưỡng kiến thức

quản lý nhà nước và sử dụng cán bộ vùng người Chăm sinh sống phải phù hợp với chính sách dân tộc của Đảng Cộng sản Việt Nam, góp phần nâng cao hơn trình độ hiểu biết, nhất là trình độ về Nhà nước - pháp luật cho cán bộ trẻ vùng người Chăm để họ dễ dàng vận dụng trong tuyên truyền pháp luật vào cộng đồng người Chăm, dần nâng cao ý thức pháp luật cho cộng đồng người Chăm, kết hợp hài hoà giữa pháp luật và luật tục để điều hoà các quan hệ trong vùng người Chăm sinh sống.

Trong hoạt động đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống cần kết hợp nhuần nhuyễn giữa hoạt động đào tạo, bồi dưỡng về lập trường tư tưởng, đạo đức cách mạng và hoạt động đào tạo, bồi dưỡng về kiến thức chuyên môn, tạo cho đội ngũ cán bộ vừa có đức, vừa có tài, hoạt động năng động trong điều kiện hoàn cảnh đặc thù vùng người Chăm sinh sống.

Với đặc điểm riêng của cộng đồng dân cư người Chăm là thụ động, khép kín, có khuynh hướng áp dụng luật tục để giải quyết các quan hệ nên dễ dẫn đến vi phạm pháp luật. Đồng thời người cán bộ chính quyền cấp xã là người trực tiếp truyền tải, tổ chức thực hiện chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước vào đời sống xã hội nên hoạt động đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống cần hướng vào vừa đào tạo chuyên môn nghiệp vụ, song cần phải có lập trường tư tưởng vững vàng, vừa nắm bắt tốt đường lối, chủ trương chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, song phải

* Giảng viên chính khoa Nhà nước - Pháp luật, Trường Chính trị tỉnh Ninh Thuận

năng động, có tư duy tốt, có khả năng tuyên truyền vận động người dân, kết hợp hài hoà giữa pháp luật và luật tục để giải quyết những công việc cụ thể, thực hiện tốt chính sách dân tộc của Đảng Cộng sản Việt Nam. Gắn hoạt động đào tạo và bồi dưỡng như một chỉnh thể tạo sự phù hợp giữa hoạt động đào tạo và hoạt động bồi dưỡng cho phù hợp với điều kiện cụ thể, không coi trọng mặt nào, song hoạt động đào tạo phải đi trước một bước, tạo kiến thức cơ bản cho cán bộ và hoạt động bồi dưỡng nhằm bổ sung cập nhật vào kiến thức cơ bản đó, giúp cho cán bộ ngày càng hoàn thiện hơn trong từng chức danh công tác với những kỹ năng cần thiết và năng lực cần có của mỗi chức danh đó.

Việc hoàn thiện môi trường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, nhất là đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống cần hướng tới:

Một, cần có sự phối, kết hợp nhịp nhàng giữa công tác chiêu sinh mở lớp giữa các cơ quan liên quan, đảm bảo chiêu sinh đúng đối tượng, có hướng tới chính sách ưu tiên cho cán bộ vùng người Chăm sinh sống, nhất là cán bộ trẻ, cán bộ là người Chăm.

Hai, xây dựng và hoàn thiện hệ thống các chương trình đào tạo, bồi dưỡng trong đó có chương trình đào tạo, bồi dưỡng về kiến thức quản lý nhà nước cần hướng tới mục tiêu đào tạo kiến thức cơ bản phải có của người cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống, bồi dưỡng những nhóm kiến thức, kỹ năng hoạt động nghề nghiệp của từng chức danh cán bộ trong vùng người Chăm sinh sống. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá hoạt động đào tạo, bồi dưỡng và sự phù hợp của hoạt động đào tạo, bồi dưỡng với chương trình đào tạo, bồi dưỡng trong điều kiện hoàn cảnh thực tế để điều chỉnh, sửa đổi cho phù hợp với thực tế.

Ba, hoàn thiện đội ngũ giảng viên, báo cáo viên giỏi về chuyên môn, có tâm huyết với nghề, được đào tạo, bồi dưỡng đầy đủ và triệt để, mỗi giảng viên, báo cáo viên đứng lớp phải là một chuyên gia giỏi trong lĩnh vực mà họ truyền đạt. Họ không chỉ truyền

đạt những kiến thức mà còn truyền đạt cả những kỹ năng hoạt động, kết hợp cả lí luận và kiến thức thực tiễn trong cuộc sống và nội dung bài giảng.

Bốn, mở rộng nhiều cấp độ bồi dưỡng không chỉ thực hiện hoạt động bồi dưỡng ở cấp tỉnh mà cần thực hiện hoạt động bồi dưỡng ở cả cấp huyện, kết hợp nhiều phương thức đào tạo, bồi dưỡng đa dạng phong phú cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống.

Năm, cần tăng cường hơn về cơ sở vật chất cho hoạt động đào tạo, bồi dưỡng phù hợp với phương pháp sư phạm mới, giúp các giảng viên dễ dàng truyền đạt hơn, học viên dễ dàng tiếp thu vận dụng hơn.

Từ những suy nghĩ trên, trong thời gian tới để công tác đào tạo bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống theo tôi cần hướng tới thực hiện đồng bộ các giải pháp sau:

Một là, rà soát lại đội ngũ cán bộ công chức đương chức ở chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống để có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng kịp thời

Trong thực tế, số lượng cán bộ đang công tác chưa được đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước nói chung, kiến thức chuyên môn nghiệp vụ ở các xã vùng người Chăm sinh sống còn khá nhiều. Theo kết quả điều tra trong 12 chức danh, tỷ lệ cán bộ chưa được đào tạo, bồi dưỡng gì, hoặc được đào tạo, bồi dưỡng chưa đầy đủ, không đúng chuyên ngành còn khá cao. Để đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ trước mắt, nâng cao năng lực hoạt động quản lý nhà nước của cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống thì cần đẩy mạnh hoạt động đào tạo, bồi dưỡng cho số cán bộ nêu trên, nhất là đối với số cán bộ đang giữ các chức danh chủ chốt. Đối với số công chức cấp xã cần nhanh chóng mở một số các lớp Trung cấp chuyên ngành chung phục vụ cho hoạt động quản lý nhà nước như: Trung cấp Hành chính - Văn phòng, Trung cấp Luật ... Bên cạnh đó cần mở các lớp bồi dưỡng chuyên ngành nhằm

đáp ứng những nhu cầu trước mắt cho đội ngũ cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống.

Hai là, tổ chức tốt công tác qui hoạch cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống để đào tạo, bồi dưỡng cán bộ trong qui hoạch

Đây là giải pháp có tính cơ bản nhằm xem xét, đánh giá, tuyển chọn cán bộ trẻ có năng lực ở vùng người Chăm sinh sống, trong đó có tính hợp lý tỷ lệ cán bộ trẻ là người Chăm để tổ chức đào tạo, bồi dưỡng có trọng tâm, có mục tiêu với từng chức danh cụ thể.

Với đặc điểm của xã hội nông thôn có người Chăm sinh sống, nhất là điều kiện về cơ sở kinh tế nông nghiệp cùng với bản chất truyền thống thụ động khép kín nên nhiều thanh niên người Chăm tuy có điều kiện song ít muốn tham gia công tác tại xã. Hơn nữa, công tác qui hoạch cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống chưa thực sự tốt, chưa được chú trọng quan tâm đúng mức nên thường thiếu cán bộ trẻ, nhất là cán bộ trẻ là người dân tộc Chăm. Các cán bộ trẻ là người dân tộc Chăm sinh sống trong cộng đồng người Chăm mới hiểu rõ tâm tư, tình cảm, hiểu rõ phong tục tập quán của cộng đồng nên họ mới dễ dàng tuyên truyền, vận động người dân thực hiện tốt các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước vào cộng đồng. Vì thế, công tác qui hoạch cán bộ, nhất là cán bộ trẻ là người Chăm có tỷ lệ tương xứng ở các xã có đông người Chăm sinh sống để đưa đi đào tạo, bồi dưỡng là việc làm rất cần thiết.

Đây là công tác đòi hỏi có sự phối kết hợp đồng bộ giữa nhiều cơ quan liên quan từ cấp tỉnh, cấp huyện đến cấp cơ sở, vừa đảm bảo thực hiện tốt công tác cán bộ, vừa thực hiện tốt chính sách dân tộc của Đảng Cộng sản Việt Nam nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống.

Ba là, tổ chức đào tạo cơ bản, bồi dưỡng có hệ thống kiến thức quản lý nhà

nước đối với đối tượng cán bộ công tác ở vùng người Chăm sinh sống

Hoạt động đào tạo hướng tới trang bị những kiến thức cơ bản và tổng hợp những kiến thức chung theo chương trình Trung cấp Lí luận chính trị và các lớp Trung cấp chuyên ngành, trong đó có đào tạo những kiến thức chung về Nhà nước - pháp luật, về quản lý Nhà nước, về phương pháp vận động quần chúng nhằm trang bị những kiến thức cơ bản cho cán bộ, đặc biệt là cán bộ vùng người Chăm sinh sống, bảo đảm cho họ nắm vững những kiến thức cơ bản, cần thiết về lí luận chính trị, về Nhà nước pháp luật và quản lý Nhà nước. Ngoài ra, cần quan tâm hướng tới đào tạo cơ bản ở các chuyên ngành cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống ở bậc cao hơn.

Xây dựng và tổ chức kế hoạch bồi dưỡng theo chuyên đề, có hệ thống cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống, nhất là cập nhật những kiến thức mới, những kỹ năng hoạt động cho cán bộ. Đây là hoạt động thường xuyên được thực hiện hàng năm tùy theo điều kiện cụ thể nhằm đáp ứng nhu cầu cập nhật kiến thức cho cán bộ trong từng giai đoạn và điều kiện hoàn cảnh cụ thể. Hoạt động bồi dưỡng cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống cần hướng tới dần hoàn thiện trình độ, năng lực hoàn thành nhiệm vụ cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống. Hoạt động này cần kết hợp việc xây dựng chương trình tài liệu cho phù hợp với điều kiện thực tiễn của vùng người Chăm sinh sống mà nội dung quan trọng là kết hợp bồi dưỡng các kiến thức về phong tục, tập quán, hệ thống luật tục của người Chăm, tăng cường kỹ năng vận động quần chúng nhân dân cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống.

Giữa hoạt động đào tạo và bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống cần kết hợp một cách hài hòa, phù hợp với yêu cầu và điều kiện cụ thể của đội ngũ cán

bộ chính quyền cấp xã trong sự phát triển chung của xã hội.

Bốn là, mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước riêng cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống

Mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước riêng cho nhóm đối tượng là cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống sẽ thuận lợi hơn trong việc lựa chọn nội dung, chương trình và phương pháp đào tạo, bồi dưỡng cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống.

Đặc điểm riêng của các xã có người Chăm sinh sống là có sự xen cư giữa người Chăm và người dân tộc khác, không chỉ xen cư trong một xã mà có sự xen cư trong một làng. Trong cộng đồng dân cư người Chăm còn tồn tại hệ thống luật tục với những giá trị điều chỉnh riêng. Tất nhiên, sự điều chỉnh đó phải phù hợp với pháp luật, trên cơ sở pháp luật. Tuy nhiên, sự điều chỉnh giữa pháp luật và luật tục vẫn có nhiều nội dung đồng nhất mà chỉ khác về mặt hình thức. Ngoài ra, trong cộng đồng người Chăm còn tồn tại nhiều các giá trị phong tục, tập quán, lễ nghi riêng mà nếu người cán bộ biết vận dụng tuyên truyền vận động thì sẽ tạo điều kiện cho việc thực hiện chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước được tốt hơn. Vì những đặc điểm riêng đó nên việc mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng, nhất là bồi dưỡng cho riêng cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống thì hoạt động đào tạo, bồi dưỡng sẽ thuận lợi hơn trong việc lồng ghép các kiến thức liên quan trong hoạt động vận động tuyên truyền, trong việc kết hợp vận dụng luật tục và pháp luật cho phù hợp với phong tục tập quán của người Chăm, hoặc việc mở các lớp bồi dưỡng về tiếng người dân tộc Chăm cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống để đáp ứng nhu cầu cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống. Để thực hiện giải pháp này đòi hỏi phải có sự phối kết hợp đồng bộ của nhiều cơ quan liên quan, từ khâu chiêu sinh mở lớp, đến việc xây dựng

chương trình, giáo trình, việc sắp xếp đội ngũ cán bộ, giảng viên đến việc chuẩn bị về cơ sở vật chất cho hoạt động đào tạo, bồi dưỡng. Đây là giải pháp không dễ thực hiện song khi thực hiện được thì sẽ nâng cao một bước cơ bản về hiệu quả trong hoạt động đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước nâng cao hơn kỹ năng và năng lực hoàn thành nhiệm vụ cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống, thực hiện tốt chủ trương, chính sách của Đảng về vấn đề dân tộc theo Thông tri 03 của Ban Bí thư Trung ương Đảng đề ra.

Trước mắt, có thể mở các lớp bồi dưỡng về phong tục tập quán của người Chăm về phương pháp tuyên truyền vận động cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống, trên cơ sở đó để rút kinh nghiệm mở rộng ra các loại hình lớp khác với nhiều đối tượng rộng hơn. Bên cạnh việc mở các lớp riêng cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống cần quan tâm đến việc xây dựng bổ sung về chương trình, giáo trình cho phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh thực tế, lồng ghép các kiến thức về điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của vùng đồng bào dân tộc Chăm sinh sống, về phong tục tập quán với việc từng bước vận động xoá bỏ những tập tục lạc hậu trong cộng đồng.

Năm là, có chính sách ưu tiên về chế độ cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống được cử đi đào tạo, bồi dưỡng

Thực tế, cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống còn gặp nhiều khó khăn. Mặt khác, do đặc điểm phong tục lễ nghi tôn giáo và xã hội dân tộc Chăm nên nhiều thanh niên người Chăm không muốn tham gia công tác tại chính quyền cấp xã. Cán bộ công chức trẻ là người dân tộc Chăm thường không muốn tham gia học tập nâng cao trình độ. Vì thế, việc khuyến khích, động viên cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống tham gia học tập, nhất là cán bộ trẻ là người Chăm nhằm đáp ứng nhu cầu quản lý nhà nước của chính quyền cấp

(Xem tiếp trang 46)

hoạt động kinh doanh và hệ thống pháp luật liên quan, doanh nghiệp không thể hoạt động hiệu quả nếu như không có người chèo lái tích cực là lãnh đạo doanh nghiệp và đó phải là người có trình độ và ý thức pháp luật cao.

Thứ ba, đối với cán bộ công đoàn trong doanh nghiệp

Trong mọi hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, tổ chức công đoàn đóng vai trò quan trọng. Tổ chức công đoàn trong doanh nghiệp có trách nhiệm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho người lao động, là yếu tố đảm bảo cho hoạt động bình

thường của doanh nghiệp, động viên người lao động tích cực tham gia lao động góp phần vào hiệu quả sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp. Đối với đội ngũ cán bộ công đoàn cần phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền và nghĩa vụ của công đoàn, về thước lao động tập thể; pháp luật về lao động trong đó chú ý một số nội dung quan trọng như hợp đồng lao động, thủ tục giải quyết tranh chấp lao động; các quy định pháp luật về công đoàn, về đình công, về bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người lao động

(Tiếp theo trang 42 – Một số suy nghĩ...)

xã là việc làm cần thiết. Ngoài việc đầu tư qui hoạch cán bộ, động viên khuyến khích cán bộ tham dự các lớp đào tạo, bồi dưỡng thì cần thiết phải quan tâm tới các chính sách ưu tiên về kinh phí hỗ trợ cho cán bộ công chức các xã vùng người Chăm sinh sống, nhất là đối với cán bộ dự nguồn khi được cử đi học.

Sáu là, quan tâm đầu tư thích đáng cho cơ sở đào tạo, bồi dưỡng cán bộ

Để nâng cao hiệu quả đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước cho cán bộ cấp xã nói chung, cho cán bộ cấp xã vùng người Chăm sinh sống nói riêng thì việc chú trọng quan tâm đầu tư đến điều kiện dạy học là cần thiết. Để hoạt động đào tạo, bồi dưỡng kiến thức quản lý nhà nước cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống thực hiện được thì cần phải có đội ngũ giảng viên không những nhiệt tình, say mê với nghề, giỏi về chuyên môn nghiệp vụ mà còn phải có vốn hiểu biết cơ bản về xã hội người Chăm. Muốn thế cần quan tâm hơn trong

việc đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên làm công tác giảng dạy, nhất là các kiến thức về điều kiện tự nhiên, phong tục tập quán, lễ nghi tôn giáo và hệ thống luật tục của cộng đồng người Chăm. Cần có sự liên kết phối hợp đồng bộ nhiều cơ quan chức năng liên quan đến chuyên môn như Ban Biên soạn chữ Chăm, Trung tâm nghiên cứu văn hoá Chăm, Ban Tôn giáo... Bên cạnh đó cần quan tâm đầu tư đến điều kiện dạy học là các trang thiết bị và đồ dùng dạy học một cách thoả đáng, phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ mới, phù hợp với điều kiện phát triển hiện nay ở nước ta.

Việc thực hiện tốt những nhóm giải pháp trên sẽ góp phần nâng dần kỹ năng và năng lực trong hoạt động quản lý nhà nước cho cán bộ chính quyền cấp xã vùng người Chăm sinh sống, góp phần phục vụ chủ trương công nghiệp hoá, hiện đại hoá nông nghiệp nông thôn góp phần xây dựng nông thôn Việt Nam mới văn minh, hiện đại, mang đậm bản sắc văn hoá dân tộc.